

Ministerstvo pro místní rozvoj připomíná Mezinárodní den památek: IROP pomáhá chránit kulturní dědictví

21.4.2026 - | Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Péče o kulturní dědictví je investicí, která vrací historickým místům život a posiluje rozvoj regionů. Mezinárodní den památek, který připadá na 18. dubna 2026, je příležitostí připomenout projekty, které vracejí historickým objektům jejich hodnotu a smysluplné využití. Významnou roli v této oblasti dlouhodobě sehrává Integrovaný regionální operační program (IROP), který podporuje záchranu, obnovu i zpřístupnění památek veřejnosti. V programovém období 2014-2020 podpořil IROP celkem 216 projektů v oblasti kulturního dědictví za 8,823 miliardy korun z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR). V navazujícím období 2021-2027 pak podpořil evropský fond 379 projektů za 3,624 miliardy korun.

„Projekty zaměřené na obnovu kulturního dědictví mají mimořádný význam nejen pro památkovou péči, ale především pro rozvoj regionů a identitu jejich obyvatel. Podpora z IROP vrací památkám jejich původní lesk a zároveň jim dává nový život. Každá taková investice je impulsem pro lokální ekonomiku a cestovní ruch. Opravená památka totiž do regionu přiláká návštěvníky, kteří zde využívají další služby, čímž pomáhají vytvářet nová pracovní místa. Chceme, aby kulturní dědictví nebylo jen připomínkou minulosti, ale fungovalo jako hnací síla regionálního rozvoje, který do našich krajů vrací energii i prosperitu,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Zuzana Mrázová.

Konkrétním příkladem je návrat historické parní lokomotivy přezdívané Ušatá, která se po náročné obnově opět vrátila na koleje. Ještě před několika lety se nacházela ve velmi špatném stavu, její části ležely rozebrané a konstrukci ohrožovala koroze. Díky podpoře z EFRR ve výši 23,1 milionu korun prošla kompletní renovací a dnes opět slouží veřejnosti jako živá připomínka průmyslové historie.

Kulturní dědictví ožívá také prostřednictvím hudby. Rodný byt Bedřicha Smetany prošel citlivou rekonstrukcí, která obnovila jeho historickou autenticitu a zároveň ho obohatila o moderní muzejní expozici. Projekt podpořil evropský fond částkou 16,8 milionu korun. Expozice propojuje autentické interiéry s hudebně-vizuálním zážitkem a návštěvníkům přibližuje život i tvorbu jednoho z nejvýznamnějších českých skladatelů. Objekt je nově plně bezbariérový a nabízí kvalitní návštěvnické zázemí.

Významné investice směřovaly také do Karlových Varů, kde město obnovilo dvě ikonické stavby, Mlýnskou a Sadovou kolonádu. Tyto symboly lázeňství zapsané na seznamu UNESCO, dnes opět září v plné kráse a slouží nejen lázeňským hostům, ale i návštěvníkům kulturních akcí. Mlýnská kolonáda získala z EFRR podporu ve výši 72,6 milionu korun a Sadová kolonáda 4,1 milionu korun. Revitalizace zahrnovala opravy historických konstrukcí i odstranění nevhodných zásahů z minulosti.

V Karlových Varech získal podporu také projekt obnovy Císařských lázní, který propojuje historickou architekturu s moderním využitím a za tento přístup obdržel i prestižní ocenění Česká cena za architekturu 2024. Evropský fond přispěl na jeho realizaci částkou 61 milionů korun. Obnova přinesla nové kulturní a společenské využití objektu a zároveň umožnila vznik unikátního multifunkčního sálu přezdívaného „Transformer“. Sál umožňuje díky pohyblivému hledišti, nastavitelným akustickým prvkům a flexibilnímu uspořádání pořádat koncerty, divadelní představení, konference i další společenské akce.

Příkladem kvalitní a citlivé obnovy je také Zámek Dobříš, kde proběhla revitalizace zámecké oranžerie a Francouzského parku. Projekt podpořil EFRR částkou 83,8 milionu korun a získal ocenění Patrimonium pro futuro 2025, které potvrzuje vysokou odbornou úroveň i dlouhodobou udržitelnost zásahu. Obnovené prostory dnes slouží veřejnosti a znovu ožívají kulturním i společenským životem.

Mezinárodní den památek tak nepřipomíná jen minulost, ale i potřebu současné péče o kulturní dědictví. Podpora z IROP přispívá k zachování kulturního dědictví pro budoucí generace a zároveň umožňuje jeho smysluplné využití jako motoru regionálního rozvoje.

<https://crr.gov.cz/mezinarodni-den-pamatek-irop-pomaha-chranit-kulturni-dedictvi>